

Gäller för: Södra Älvsborgs Sjukhus

Innehållsansvar: Anders Lasson, (andla1), Överläkare

Granskad av: Anders Lasson, (andla1), Överläkare

Godkänd av: Jerker Nilson, (jern1), Chefläkare

Giltig från: 2026-03-17

Giltig till: 2028-03-17

Perforation av kolon - handläggning av patient vid endoskopienheten, SÄS

Sammanfattning

Rutinen beskriver handläggning när kolon perforerats i samband med endoskopisk undersökning.

Bakgrund

Syftet med rutinen är att klargöra omhändertagande av patienter med verifierad eller misstänkt perforation i samband med koloskopi.

Förändringar sedan föregående version

Ingen förändring.

Förutsättningar

Riktlinjen gäller perforation under pågående undersökning eller i nära anslutning till koloskopiundersökning, där patienten i efterförloppet förblir stabil i sina vitalparametrar och fortfarande är kvar på endoskopienheten.

Vid sviktande vitalparametrar i **Borås** ska narkosjouren larmas via larmknapp eller anknytning **3113**.

Vid sviktande vitalparametrar i **Skene**, följ riktlinje [Akuta medicinska larm vid SÄS Skene](#).

Genomförande

Skopistens akuta åtgärder

- Uppskatta perforationens storlek och lokalisation.
- Fotodokumentera.
- Evakuera luft och eventuellt tarminnehåll.
- Överväg att stänga perforationen med clips (framför allt vid perforation <1 cm).
- Överväg tatuering med adekvat avstånd från perforationen.
- Smärtlindra vid behov.
- Avsluta undersökningen.

Skopistens administrativa åtgärder

1. Kontakt med kirurgjour, anknytning **2600**, som tillsammans med skopist avgör vårdnivå.
2. Skriv remiss CT buk utan kontrast. Ange i remissen var i kolon perforationen bedöms finnas. Ange även i remissen var undersökningen ska genomföras (SÄS Borås eller SÄS Skene).
3. Ordinera antibiotika, blodprover (Hb, LPK, TPK, elstatus, leverstatus, PK, APTT, bastest, blodgruppering) och fasta. Skriv in ordinationerna i patientens journal.
4. Rapport till ansvarig läkare på vårdavdelning eller akutmottagning.
5. Gör inskrivningsanteckning i patientens journal.
6. Skriv avvikelser i MedControl PRO.

Är skopisten sjuksköterska görs de administrativa åtgärderna enligt punkt 2–6 ovan av kirurgjouren.

Assistentens akuta åtgärder (sjuksköterska eller undersköterska)

- Tillkalla mer personal för att tillsammans kunna assistera skopist samt övervaka patienten och ge läkemedel enligt ordination.

Ansvarig sjuksköterskas akuta åtgärder

- Bedöm och åtgärda patienten enligt ABCDE.
- Övervaka patientens pox, puls, blodtryck, hjärtrytm.
- Kontrollera att patienten har ID-band.
- Kontrollera att patienten har en välfungerade PVK. Sätt grövre PVK, grön om möjligt.
- Koppla Ringer-Acetat i.v.
- Ge smärtlindring enligt ordination.
- Ge antibiotika enligt ordination.
- Ta blodprover enligt ordination.
- Informera patient om fasta.

Ansvarig sjuksköterskas administrativa åtgärder, SÄS Borås

- Kontakta koordinatören på endoskopin för att lösa det fortsatta patientflödet på salen.
- Kontakta och informera anhöriga i samråd med patienten och ansvarig läkare.

- Rapport till ansvarig avdelningssjuksköterska. Använd patientens hälsodeklaration. Meddela om patienten har hemsjukvård, särskilt boende eller hemtjänst.
- Dokumentera i patientens journal.
- Har patienten bil med sig – parkeringsavgift.
- Transport till vårdavdelning; endoskopipersonal eller vårdavdelningens personal transporterar patienten. Ej transportör. Skicka med patientens personliga tillhörigheter.

Ansvarig sjuksköterskas administrativa åtgärder, SÄS Skene

- Säkerställ det fortsatta patientflödet på salen.
- Beställ ambulanstransport till Borås via **112**. Skicka med patientens personliga tillhörigheter.
- Kontakta och informera anhöriga i samråd med patienten och ansvarig läkare.
- Rapport till ansvarig sjuksköterska på vårdavdelning eller akutmottagning. Använd patientens hälsodeklaration. Meddela om patienten har hemsjukvård, särskilt boende, hemtjänst.
- Dokumentera i patientens journal.
- Har patienten bil med sig – parkeringsavgift.

Dokumentinformation

För innehållet svarar

Frida Gullbrandsson, sjuksköterska, endoskopimottagningen, SÄS

Michaela Iveling, sjuksköterska, endoskopimottagningen, SÄS

Anette Larsson, sjuksköterska, endoskopimottagningen, SÄS

Innehållsansvarig

Anders Lasson, överläkare, verksamhetsområde medicin, SÄS

Remissinstanser

Verksamhetschefer, SÄS

Fastställt av

Jerker Nilson, chefläkare, SÄS

Nyckelord

Koloskopi, perforation, colon, tjocktarm, grovtarm, mag-tarmundersökning, avvikelser, avvikelshantering, journalföring, dokumentation, patientintagning, vårdadministrativa rutiner

Länkförteckning

- Akuta medicinska larm vid SÄS Skene. Sjukhusövergripande riktlinje, SÄS
<https://hittadokument.vgregion.se/sas>

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Södra Älvsborgs Sjukhus

Innehållsansvar: Anders Lasson, (andla1), Överläkare

Granskad av: Anders Lasson, (andla1), Överläkare

Godkänd av: Jerker Nilson, (jerni1), Chefläkare

Dokument-ID: SAS9642-738863596-677

Version: 2.0

Giltig från: 2026-03-17

Giltig till: 2028-03-17